

RIJK AAN KENNIS

NAAR EEN HERWAARDERING VAN
KENNIS EN EXPERTISE IN BELEID EN POLITIEK

De Adviesraad voor wetenschap, technologie en innovatie (AWTI) brengt gevraagd en ongevraagd advies uit aan regering en parlement. Zijn onafhankelijke adviezen zijn strategisch van aard en gaan over de hoofdlijnen van wetenschaps-, technologie- en innovatiebeleid. De leden van de AWTI zijn afkomstig uit kennisinstellingen en het bedrijfsleven. De AWTI doet zijn werk vanuit de overtuiging dat het belang van kennis, wetenschap en innovatie voor economie en samenleving groot is en in de toekomst nog verder zal toenemen.

De raad is als volgt samengesteld:

dr. ir. S. (Sjoukje) Heimovaara (vice-voorzitter)

prof. dr. ir. J.P.H. (Jos) Benschop

prof. dr. R. (Roshan) Cools

prof. dr. ir. K. (Koenraad) Debackere

prof. dr. ir. T.H.J.J. (Tim) van der Hagen

drs. N. (Nienke) Meijer

prof. dr. E.H.M. (Ellen) Moors

C. (Chokri) Mousaoui

drs. M. (Marleen) Stikker

P.W.J. (Patrick) Essers (secretaris)

Het secretariaat is gevestigd te:

Prins Willem-Alexanderhof 20

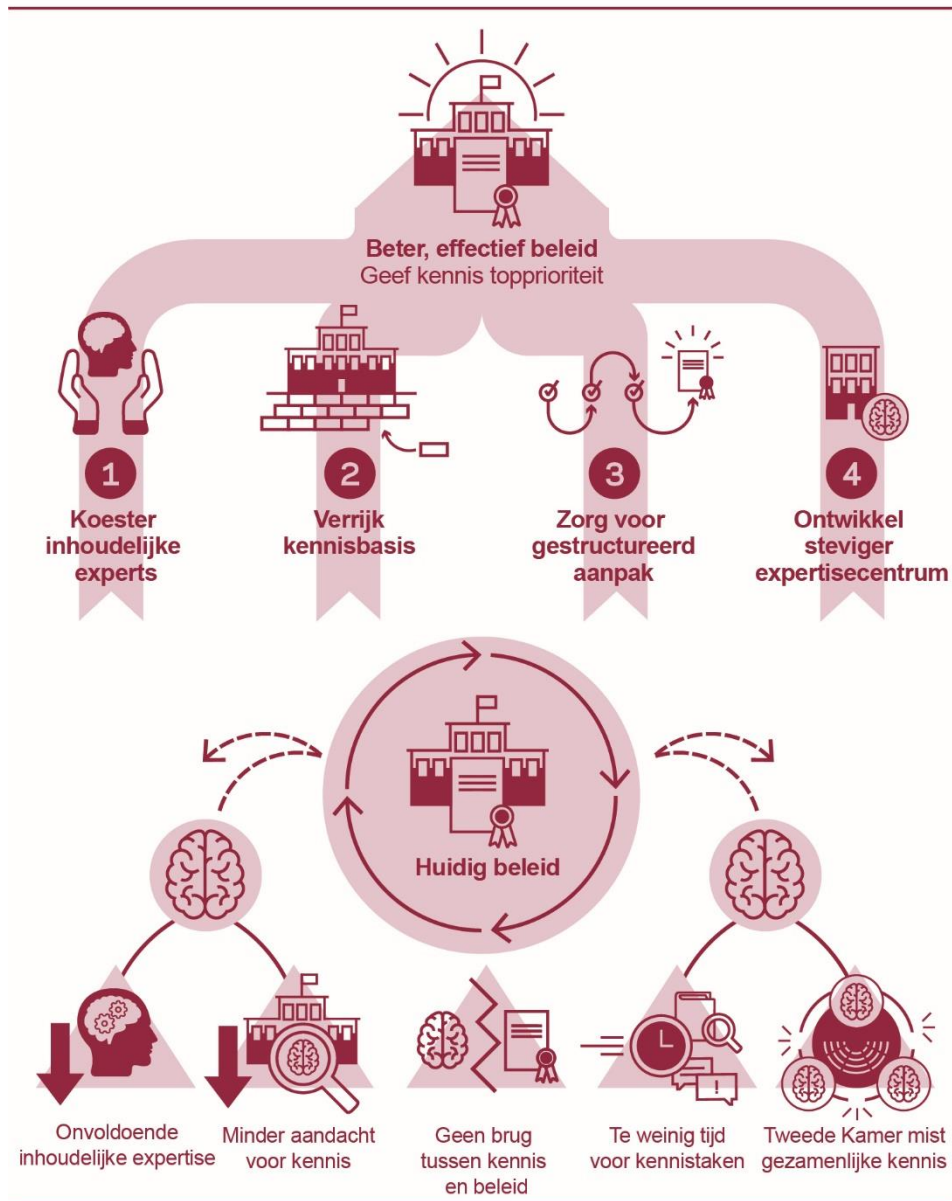
2595 BE Den Haag

t. 070 3110920

e. secretariaat@awti.nl

w. www.awti.nl

Rijk aan kennis. Naar een herwaardering van kennis en expertise in beleid en politiek

Samenvatting

Nederland is een kennisrijk land, maar het lukt niet goed om ervoor te zorgen dat het overheidsbeleid steeds goed geïnformeerd is door kennis. Nederland mist zo mogelijkheden voor effectiever beleid en betere publieke dienstverlening. De regering heeft wel wat stappen gezet op weg naar beter kennisinbedding, maar er is veel meer nodig. Daarover gaat dit advies.

Welke vervolgstappen kunnen de regering en het parlement zetten op weg naar een betere inbedding van kennisbenutting in beleidsprocessen? Hoe kunnen ministeries, uitvoeringsorganisaties en het parlement, en de mensen die er deel van uitmaken, beter toegerust worden voor kennisbenutting in beleid?

Wetenschap, technologie en innovatie – de drie terreinen waarover de Adviesraad voor wetenschap, technologie en innovatie (AWTI) adviseert – zijn elk op een eigen manier een bron van kennis en expertise voor beleid en politiek. In de komende jaren is een goede benutting van deze kennis en expertise essentieel. De samenleving staat immers voor complexe maatschappelijke en sociale vraagstukken. Denk aan duurzaamheid, aan de groeiende tweedeling in de maatschappij, en natuurlijk aan de preventie en bestrijding van pandemieën. Denk ook aan de maatschappelijke mogelijkheden en risico's van nieuwe technologieën zoals artificiële intelligentie en bioscience.

Kennis leidt echter niet vanzelf tot politieke beslissingen en beleid. Bij politieke besluiten gaat het ook om een afweging van verschillende, soms conflicterende, waarden en doelen. Daar komt bij dat wetenschappers en andere partijen kennis en expertise leveren op uiteenlopende gebieden en daarmee verschillende doelen centraal stellen (onderwijs versus economie versus zorg). Juist omdat er geen eenduidige relatie kan zijn tussen kennis en beleid is aandacht nodig voor goede, gestructureerde manieren om tot kennisbenutting in beleid te komen. Beleid en politieke beslissingen worden namelijk altijd beter als je kennis goed meeweegt.

Ondanks het evident belang ervan, neemt de aandacht voor kennis en expertise in het bestel van overheid en politiek af. Steeds meer tijd en energie gaat uit naar korte termijn kwesties, naar het afleggen van verantwoording en naar incidenten. Ministeries en uitvoeringsorganisaties moeten in te rap tempo beleid ontwikkelen en uitvoeren. Ondanks de vele hoogopgeleide mensen die er werken, beschikken zij over te weinig inhoudelijke expertise en tegendenkkracht, en is er te weinig ruimte voor opbouw van eigen kennis en expertise. De stappen die de regering gezet heeft om tot betere kennisbenutting in beleid te komen zijn goed, maar vooralsnog te weinig gestructureerd en methodisch. Ook de Tweede Kamer bouwt onvoldoende inhoudelijke kennis op.

Voor effectief, efficiënt en beter uitvoerbaar overheidsbeleid is een klimaat nodig waarin beleidsmakers en politici hun voorstellen vaker en beter baseren op kennis en expertise. De AWTI adviseert de regering en het parlement om op korte termijn vier stappen te zetten om de situatie te verbeteren:

- ▶ Koester kennis en inhoudelijke experts en verminder de roulatie van beleidsmedewerkers, directeuren en topambtenaren op ministeries en in uitvoeringsorganisaties.
- ▶ Verrijk de kennisbasis van ministeries en uitvoeringsorganisaties en organiseer interne tegendenkkracht.
- ▶ Ontwikkel een gestructureerde aanpak voor het overbruggen van kennis en beleid, onder andere via de ontwikkeling van een rijkslab.
- ▶ Ontwikkel een steviger expertisecentrum voor de Tweede Kamer.